

Utfärden till Viggen aug-90

Lennart Bratt

Utrustade med krattor, hinkar och vattenkikare gav sig fyra av DABS-are fullastade båtar ut på sjön Viggens yta, som krusades av en frisk nordvästan. Sjön omges av jordbruksmark som göder vattnet och bidrar till en undervattensdjungel dominerad av vattenpesten, som snart tyngde våra åror. I dessa härvor fanns hornsärv rikligt, medan hårslinga var mer sparsam.

Viggen uppmärksammas i Dalarnes Flora som en artrik potamogetonsjö, och vi slapp bli besvikna. Inte mindre än åtta arter och en hybrid kunde vi urskilja, troligen dalarekord! Ål- grov- och långnate uppträdde rikligt, så vi fick tillfälle att jämföra karaktärerna hos dessa ganska närstående arter. I bestånden av dessa ganska storvuxna arter fanns även hybriden gräs X grovnate.

Typisk för näringsrika sjöar i Dalarna brukar trubbnaten vara. Här växte den också mycket rikligt, och i celebret sällskap av band- och krusnate, som har liknande krav på vattnet. Självt gladde jag mig särskilt åt krusnaten (*Potamogeton crispus*), som jag förgäves sökt efter på dess gamla lokaler under "Projekt Hotade och Sällsynta växter's" gång och som jag förmodat var utgången ur Dalarna. Bandnaten (*P. zosterifolius*) har c:a tio äldre fynd från landskapet. Nyfynden av krus- och bandnate visar att det fortfarande finns mycket att upptäcka i Dalarnas sjöar, trots de ingående undersökningar som gjorts av Gunnar Samuelsson och Lohammar mellan åren 1900 och 1930. Mycket kan ha förändrats sedan dess, för de mängder krusnate som finns i Viggen kan inte ha undgått dåtidens botanister, utan sannolikt föreligger en nyetablering, kanske till följd av fågelspridning. (Se bild sid. 18).

Av mer triviala Potamogetonarter påträffades slutligen gräs- och gäddnate. Ett intressant fynd gjordes dessutom av höstlånke (*Callitriche autumnalis*), en art som lär vara på stark tillbakagång i inlandet. I Viggen växte den rätt sparsamt på grunt vatten där botten var sandig och inte bevuxen med tät vattenpest.

Efter tappert roende nådde vi Viggensnäsvisken, där dyblad och kalmus växer. Märkligt nog fanns strax intill notblomster och vekt braxengräs, arter som brukar förknippas med näringsfattiga skogssjöar. Troligen möjliggör källutflöden i strandkanten denna kombination.

Som synes visade sig Viggen vara en ypperlig sjö för vattenväxtstudier, så det var en nöjd skara DABS:are som vände stävarna mot land.